

AU-1983

B.A. (Part-III) Examination
(Optional Subject)
PALI AND PRAKRIT (Literature)
(Literature of Classical Languages)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

Note :— Write answers in the medium offered.

सूचना :— स्वीकृत माध्यमातून उत्तरे लिहा.

सूचना :— स्वीकृत माध्यम में उत्तर लिखिये।

1. Translate any **TWO** of the following :

20

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे भाषांतर करा :

- (i) 'एवमेव आनन्द ! एवमेतं आनन्द ! द्वीसु कालेसु अतिविय तथागतस्स परिसुद्धो कायो होति छवि वण्णो परियोदातो । कतमेसु द्विसु ? यज्ज आनन्द ! रति तथागतो अनुत्तरं सम्मासम्बोधिं अभिसम्बुज्झति । यज्ज रतिं अनुपदिसेसाय निब्बानधातुया परिनिब्बायति । इमेसु खो आनन्द । द्विसु कालेसु अतिविय तथागतस्स कायो परिसुद्धो होति छविवण्णो परियोदातो । अज्ज खो पनानन्द । रतिया पच्छिमे यामे कुसिनारायं उपवत्तने मल्लानं सालवने अन्तरेण यमकसालानं तथागतस्स परिनिब्बानं भविस्सतीति आयामानन्द । येन ककुत्था नदी, तेनुपसङ्कमिस्सामा'ति ।
- (ii) अथ खो राजा मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुतो वस्सकारं मगधमहामत्तं आमन्तेसि; "एहि त्वं ब्राह्मण । येन भागवा तेनुपसङ्कम, उपसङ्कमित्वा मम वचनेन भगवतो पादे सिरसा वन्दाहि । अप्पाबाधं अप्पातङ्क लहुद्धानं बल फासुविहारं पुच्छा राजा भन्ते । मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुतो भगवतो पादे सिरसा वन्दति । अप्पाबाध अप्पातङ्क लहुद्धानं बलं फासुविहारं पुच्छतीति एवज्ज वेदिहि, 'राजा भन्ते ! मागधो अजातसत्तु वेदेहिपुतो वज्जती अभियासुकामो । सो एवमाह, 'अहं हि इमे वज्जी एवं महिद्विके एवं महानुभावे उच्छेज्जामि वज्जी, बिनसिस्सामि वज्जी, अनयव्यसनं आप्पादेस्सामि वज्जी'ति" ।
- (iii) अथ खो भगवा पुब्बदृसमयं निवसेत्वा पत्तचीवरमादाय सद्धिं भिक्खुसङ्घेन येन अम्बपालिया गणिकाय निवेसनं तेनुपसङ्कमि । उपसङ्कमित्वा पज्जते आसने निसीदि । अथ खो अम्बपाली गणिका बुद्धपमुखं भिक्खुसङ्घं पणीतेन खादनीयेन भोजनीयेन सहत्वा सनापेसि । अथ खो अम्बपाली गणिका भगवन्तं भुत्तापि ओणीत पत्त पाणि अज्जतरे नीचं आसनं गहेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्ना खो अम्बपाली गणिका भगवन्तं एतदवोच— "इमाहं भन्ते आरामं बुद्धपमुखस्स भिक्खुसङ्घस्स दम्मी'ति ।" पटिग्गहेसि भगवा आरामं ।

2. (अ) तिपिटक साहित्यात "महापरिनिब्बाण" सुत्ताचे महत्व विशद करा 10
किंवा
सुजाताथेरीची जीवनशैली वर्णन करा.
(ब) टिप्पण लिहा (कोणतेही दोन) : 10
(i) अनुपमाथेरी
(ii) धेरीगाथा
(iii) विशाखाथेरी
(iv) धेरगाथा.
3. Translate with reference of **FOUR** gathas of the following : 20
खालीलपैकी कोणत्याही चार गाथांचे ससंदर्भ भाषांतर करा :
(i) सम्पन्नसस्सा मग्धा, केवला इति मे सुतं।
पलालच्छन्नको सेय्यं यथञ्जे सुखजीविनोति ।।
(ii) सुत्वा च खो महेसिस्स, सच्चं सम्परिविज्झहं।
तत्थेव विरजं धम्मं, फुसयि अमतं पदं ।।
(iii) यतक तुलिता एसा, तुय्हं धीता अनोपमा।
ततो अट्ठगुणं दस्सं, हिरञ्ज रतनानि च ।।
(iv) करोथ बुद्धसासनं, यं कत्वा नानुत्तम्यति।
खिप्पं पादानि धोवित्वा, एकमन्ते निसिदशा ।।
(v) "छविपापक वित्तभद्दक, मोघराज सतत समाहितो।
हेमन्तिकसितकालरत्तियो, भिक्खु त्वंसि कथ करिस्ससि ।।"
(vi) दिस्वान लोकपज्जोन, वन्दित्वान उपाविसि।
सा मे धम्मदेसेसि, अनुकम्पाय चकखुमा ।।
4. (अ) मज्झिमनिकाय ग्रंथाची विषयशैली वर्णन करा. 10
किंवा
धेरीगाथेद्वारे बौद्ध भिक्खुणींचे जीवनानुभव थोडक्यात लिहा.

(ब) टिपणे लिहा (कोणतेही दोन) :

10

- (i) मोक्षराजधेर
- (ii) सुजाताधेरी
- (iii) चत्तारि अरिय सच्चानि
- (iv) दससिकरवापद।

5. (अ) खालील अपठित उतान्याचे भाषांतर करा :

10

स्वाकरवातो भगवता धम्मो सन्दिद्धिको अकालिको एहिपस्सिको ओपनाय्यिको पच्चते वेदितब्बो विज्झहि ति।
धम्म जीवित परिपंत सरणं गच्छामि। ये च धम्मा अतिताच ये च धम्मा अनागता। पच्चुपन्नाच ये
धम्मा अहं वन्दामि सब्बदा।

नत्थि मे सरणं अयं धम्मो मे सरणं वरं। एतेन सच्चवज्जेन होन्तु मे जयमङ्गलं। उतमङ्गेन
वन्देहं धम्मच्च दुविधं वरं। धम्मे यो खलितो दोसो धम्म खमतु तं ममं।

(ब) 'महामोगलायन' व्याकरण काराची माहिती लिहा.

10

किंवा

पाली साहित्याचा इतिहास लिहा.